

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին 8 ՄԷԺ.
Չ Գաւառաց 40 ՄԷԺ.
Վեցամսեայ 4 Պօլոյ 4 ՄԷԺ.
Չ Գաւառաց 5 ՄԷԺ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 փր.
Յանուարի ամիսը մէկ անգամի հա-
մար 3 դուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 դուրուշ, աւելի անգամներու
համար դատ սահարկութիւն կըլլայ:

Լ Ր Ա Փ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 18 ՅՈՒԼԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վերջին 27 յուլիս

Պէտքատի մէջ զբոյց տարածուելով
թէ Օսմանեան Պատերազմը սահմանադրուի
վրայ զինուորական ցոյց մ'եղեր է, Վեր-
ջինայի կաղէթը վաւերական տղիւրէ
ստուգելով կը ծանուցանէ թէ այս զբոյցը
բոլորովին անհիմն է, և թէ այնպիսի
ցոյցի նշան մը տեսնուած չէ բնաւ:

Օսմանեան արմէքներէն դատ՝ որք կը
բնառուին, ուրիշ արմէքները թող են:
Կայսրուհին երեքշաբթի օրը Սթրաս-
պուրի, Հափի և Ուսթի կղզիի պիտի եր-
թայ, առանց տեղ մը կենալու:

Փարիզ 27 յուլիս

Կառավարութեան նպատակաւ թեր-
թերը Կաղիկոս կառավարութեան կողմէ
Բարդուանց համակրութիւն ցոյց տրուե-
լուն լուրը սուտ կը հանեն:

Սղիայի ժողովը լուծուել կը կառ-
կածուի:

Վերջին 28 յուլիս

Պ. Անիսիմ Բօշլուտ մեռաւ:

Փարիզ 27 յուլիս

Սղիայի ժողովը վաղը լուծուի առա-
ջարկութեանց վրայ պիտի վիճարանի:

Փարիզ 28 յուլիս

Պ. Թիէրի Նապատ լուծման պիտի խօ-
սի այսօր Վերսայի ժողովին մէջ:

Մաթ—Մաթոն մարաշախտէն պատ-
գաւադիր մ'է կ'ապառուի:

Սթօֆի լիւսապետին դէմ արուած
դատաւիճիւրը կորսնցաւ:

Լոնտոն 27 յուլիս

Անգլիոյ Պաշտպան 203000 լիւս
դուրս հանուեցաւ:

Պրիւսիա 27 յուլիս

Հանրազգային դեսպանատնի մը
սօր բացուեցաւ Պ. Դօմինիի նախագա-
հութեան ներքեւ, և չիտուրը ծածուկ պի-
տի ըլլան:

Փարիզ 27 յուլիս

Առաջարկութեան յանձնաժողովը
տեղեկագիրք, որ այսօր ժողովին մէջ
կարդացուեցաւ, լուծման առաջարկու-
թիւնը նկատուելով եւս առնուել կառա-
ջարկէ: Հետեւաբար վիճարանութիւն յա-
ռաջիկայ չորեքշաբթի պիտի սկսի: Ընդ-
հանապազ կարծիք կայ թէ լուծման ա-
ռաջարկութիւնը չիտի ընդունուի:

Նիւ Եօրք 28 յուլիս

Բէնարկանի մէջ ահազ փոխարին
և ջրհեղի մը մեծ աւերակներ գործե-
ցին Բիւթլըի, Ալիկուի, Սիւի, Վօրլըի և
Սօլիլըի նահանգայ մէջ: Բազում կալ-
ւածք և սեփականութիւնք քանդուեցան և
չատ ալ մարդիկ մեռան:

Փարիզ 28 յուլիս

Հաւանական է որ աղիւսի ժողովը
նիտաբուրն դադարումն օգոստոս 6 էն
սկսի: Այս մասին ըլլալով վիճարանու-
թիւնը վաղը պիտի կատարուի, և յե-
տոյ ժողովը պիտի գոյութի:

Վերջին 28 յուլիս

Հանրազգային առողջապահական
խորհուրդն հարկաւոր դատեց հանրազ-

գային առողջապահական միացուն յանձ-
նաժողովը մը կազմութիւնը, որպէս զի
քօլուսի և այլ համաճարակ հիւանդու-
թեանց վրայ հետազոտութիւնները շա-
րունակէ:

Լոնտոն 28 յուլիս

Ոստ. Բօնա. 44 1/16

Դոմ. 4863 —

» 4869 53 1/8

» 4871 64 7/8

» 1872 75 1/4

Անգլ. Բօնա. 92 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ

Կիւմի շխանէի նախկին կառավա-
րիչ Ալի պէյ Տրամայի կառավարիչ
անուանեցաւ:

Մահմուտ պէյ Էփէ-Պի պաշտո-
տան մէջ Սէրիկի անօրէն անուանե-
ցաւ:

Պօնայի գաւառին արտաքին
գործոց նախարդ անօրէն Շափի պէյ
Արդարութեան բարձր ատենի իրա-
ւանց (Հուգուգ) բաժնին անդամա-
նուանցաւ:

Շէրիֆ Էփէնտին Իճրա—ճէմիլթի
անդամ անուանեցաւ:

Արքունի նաւարանը Ռուսաց վա-
ճառականական ընկերութեան շո-
գենաւ մը գէնի է 26000 լիւսայի:

Էլ ճէվայի կողմէն տարաբնոյ
որ անհրաման տալով թիւան մը
պատճառաւ անցեալ շաբթու գող-
ւած էր, երկուշաբթի օրը բացուե-
ցաւ:

Բ. Գուռն իմանալով որ ոստիկա-
նութեան ձեռք օր մայրաքաղաքէն
կրնայ երկրի վրանաւորութիւն կազմե-
լի և դատաւարարութիւն կրած ան-
ձինք տեղական ոստիկանութեան հրա-
կոգութիւնը խաբարով քիչ ժամանակ
ետքը Կ. Պօլիս կը վերադառնան,
չը շարեւերական հրամանաւոր մը զըր-
կից գաւառաց կուսակալներուն, որ-
պէս զի այն տեսակ մարդիկն երաշ-
խաւորութեան ներքեւ դնեն, և թող
չտան որ առանց տեղական ոստիկա-
նութեան հրամանին մեկնին:

Խօսք կայ թէ Բէրայի մէջ Ռու-
սական բերքերու և արուեստական
արտադրութեանց յատուկ վաճա-
ռանոց մը պիտի բացուի:

Խնքիւնք Բ. Գրան պաշտօնատար
ձեռքներով ասկէ անկէ մեծագու-
մար գրամ քաջող բաղդալինդի մ'
երկուշաբթի օրը ձեռքալիւ եղաւ
երբոր շաբաթաւ նստելով օտար եր-
կիր վախճելու կը պատրաստուէր:

Խարեբայ կամ տղէտ բժշկաց
դէմ կառավարութեան կողմէ հրա-

տարակուած արգելքներուն և ձեռք
առնուած միջոցներուն հակառակ
տակաւն անոնց խաբէութեանց զոհ
եղողներ պակաս չեն մայրաքաղա-
քին մէջ:

Ձէյլէկի կողմը բնակեալ Էյուսպ
աղա անուն սրճագործի մը ձայնը մա-
րեւով փողոցներու մէջ պարտող և օ-
ճառ վաճառող մարդ մը կը խոստա-
նայ դեղ մը տալ անոր և անմիջա-
պէս բժշկել:

Խեղճ սրճագործն ալ հաւատա-
րով կառնու գեղը, և սաստիկ փո-
րու ցաւէ բռնուելով շունչը կը փչէ:

Երկուշաբթի օրը դեռահասակ
Յօյն կին մ'է խնքիւնք Աղապ—Գա-
բուր կամիլին վրայէն ծովը նետեց:
Ոստիկանութեան սպայ մը զայն տես-
նելով խիստ մօտը դռնուոյ հա-
ւակներ կանչեց, որք հասնելով յա-
ջողեցան կինը ծովէն հանել և մօ-
տակայ պահապանօց տանել ու Բա-
նալին խնամքները տարուելէ ետեւ
Ֆէնէրի Բանաց Պատրիարքարանը
ղրկուեցաւ:

Անցեալ շաբթու Պէյքօղի Բա-
նանթինային պահապաններէն մի'
պատանի մ'իւր սենեակը հիւրընկա-
լելով իւր շար կամքը յաղեցնել
կողէ անոր վրայ, բայց պատանին
կրնդ գիմանայ: Պահապանը կատգե-
րով պատանւոյն վրայ կիլնայ և դա-
նակի հարուածներով կ'ապանէ: Յե-
տոյ, առաւօտուն կանուխ, պատան-
ւոյն դիակը վերցնելով Պէյքօղի մօտ
փոս մը կը նետէ, և ինքը կը դառ-
նայ իւր սենեակը մօքքերու, որ ար-
եւմեւ ուղեւալ էր: Այս գործին ըզ-
բաղած ժամանակ՝ դրացիները վրայ
գալով՝ արեան նշանները կը տես-
նեն, և պահապանին չիտիութեան
ու կցկուտը խօքերէն և պատանին
ալ անյայտ ըլլալէն կասկածի երթա-
լով ոստիկանութեան կը մատեն:
Ոճրագործը տեսնելով որ եղբուրիւ-
նը ծածկել անհնարին էր, կը խոս-
տովանի յանցանքը:

ՕՐԻՆՔ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԳԱՆՁՈՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՇՈՒՆՏՈՅԻՆ (ՊԻՏՏՏԷ)

ՎՄՍՏ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՆ ՀՐԱՄԱՆԱՆ ՀԱՍՏԱՏԱՎ

Յօդ. 1. Օսմանեան պետութեան
մօտից և ծախուց ընդհանուր հաշ-
ւեցոյց մը պիտի շինուի ամեն տարի
ներքոյ նշանակեալ կոմիտեաց և ար-
բանագրութեանց համեմատ:

Այն հաշուեցոյցն ամենամեծ խը-
նամով պիտի քննուի նախ հաշուե-
ցոյցի յանձնաժողովէն՝ որ պիտի
հաստատուի: Ետոյ նախարարաց
խորհրդէն, որ իւր հասանութիւնը

ՊԱՅՄԱՆՔ

Կուրս գացած լրագրաց հանդէս
ծախքը խմբագրութեան վրայ է:
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ
կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր
— Յօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պօ-
լիս, Չինիլի խան, Մառիսի գրասեն-
եակը:
Համար ծախքը չվճարուած նա-
մակ չընդունուիր:

յատկապէս պատրաստեալ նախագա-
ղախորի մը համեմատ՝ տարւոյն մէջ
եղած ծախուց և յաջորդ տարւոյն
համար նախատեսեալ ծախուց ման-
րաման հաշիւը պիտի չլինեն և Բ.
Դրան ներկայացնեն, և այս երկու
հաշուց բաղդատութենէն յառաջ
եկած յաւելմանց կամ նուազմանց
պատճառներն ալ պիտի բացատրեն:

Յօդ. 6. Նախընթաց յօդուածին
մէջ յիշուած հաշուեցոյցները Բ. Դրան
նէն երւամիջ նախարարութեան պի-
տի յանձնուին, որ յատուկ նախա-
դաւադարի մը համեմատ անոնց ընդ-
հանուր բովանդակութիւնը շինելէ
ետեւ, իր երւամիջ պաշտօնատան
ներկայ և յաջորդ տարւոյն ծախքն
ալ պիտի աւելցնէ, ինչպէս նաև Կրդ.
յօդուածին մէջ յիշուած հաստութիւն
և այլոց հաշուեցոյցը, և տեղեկագ-
րով մը Բ. Դրան պիտի ներկայացնէ
մինչև յունվարի 15: Երբոր հաստ-
ութիւն և ծախուց հաշուեկշիւը բաց
մ'ունենայ, երւամիջ նախարարու-
թեան տեղեկագրերը պէտք է որ
հաշուեցոյցը հաւասարակշիւ երև
մար կարեն որ դատած միջոցներն ալ
ցուցնէ:

Յօդ. 7. Երւամիջ պաշտօնատու-
նէն այսպէս Բ. Դրան ներկայացած
միջոց և ծախուց հաշուեցոյցներն և
անոնց յարակից տեղեկագրերը նախա-
րարաց խորհրդին պիտի ներկայա-
նան, որ դանտը համառօտիւ քըն-
նելէ ետեւ՝ հաշուեցոյցի յանձնաժո-
ղովին պիտի յանձնէ: Յիշեալ յանձ-
նաժողովը նախագահէ մ' և անդամ
ներէ պիտի բաղկանայ, որոն նախա-
րարաց խորհուրդը պիտի անուանէ,
տէրութեան պաշտօնատարներէ և
գանձային գործոց համութիւն ունե-
ցող և կայսերական կառավարութեան
փոտահութիւնը վաշտող ձեռնհաս
անձերէ ընտրելով:

Յանձնաժողովին պաշտօնը պիտի
ըլլայ՝ թէ՛ երւամիջ պաշտօնատան և
թէ՛ միւս պաշտօնատանց հաշուեցոյ-
ցերուն մէջ նշանակեալ հաստութիւն
և ծախուց այլ և այլ դրութիւնները մեծ
խնամով և մանրամասնաբար քննել
ու վիճարանութեան ենթարկել:

Երբոր հարկաւոր դատի, կարող
պիտի ըլլայ իր քով հրաւիրել երու-
ամիջ և այլ պաշտօնատանց պաշտօ-
նատարներն, և եթէ պէտք ըլլայ՝
գլխավորներն իսկ, որպէս զի ուղած
տեղեկութիւնները տան իրեն:

Միւս լուսնիւ, յանձնաժողովը կա-
րողութիւն պիտի ունենայ հաստութիւն
ծիլը գումարներն և ծախուց կա-
րողութիւնն ստուգելու համար ա-
մեն քննութիւն ու խուզարկութիւն
ընելու:

Յօդ. 8. Յանձնաժողովը՝ նախըն-
թաց յօդուածին տրամադրութեան
համեմատ հաստութիւն և ծախուց դը-
րութիւններն ստուգելէ ետեւ՝ մանրա-
մասն տեղեկագրով մ' և գործին վե-
րաբերեալ ամեն թուղթերով իր աշ-
խատութեան արդիւնքը նախարա-
րաց խորհրդին պիտի ներկայացնէ:
Երբոր յանձնաժողովը նշանակեալ
հաստութիւն և ծախուց գումարներուն
մէջ տարբերութիւն գտնէ, պատ-
ճառներն ու բնութիւնը պիտի ցու-
ցնէ տեղեկագրին մէջ:

Նախարարաց խորհուրդն այս տե-
ղեկագրին ու անոր վերաբերեալ
թուղթերը քննելէ ետեւ, հաստութիւն
և ծախուց գումարներուն մէջ տար-
բերութիւն գտած ժամանակ հաւա-
սարակշիւութիւն հաստատելու միջոց-
ները պիտի անօրինէ:

Այս արդիւնքը ձեռք բերելէ ե-
տեւ, հաւանեալ թուղթերն յատուկ

տեղեկագրով մը վիճ. Ստիժանին
պիտի ներկայացնէ տէրութեան ընդ-
հանուր հաշուեցոյցին բովանդակու-
թեան հետ:

Այն բովանդակութիւնը կայսե-
րական հաւանութիւնն ստանալէն
անմիջապէս ետքն երւամիջ նախա-
րարութեան պիտի յանձնուի որպէս
զի հրատարակելով գործադրէ:

Հետեւ. Բ. Դրան

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈՒԼԻՍ

ԵՍՏԱՄԵՐՈՒՍՏՈՒՍԻՆ

17 յուլիս չորեքշաբթի իրիկուն 49 4
18 յուլիս հինգշաբթի առաւօտ 48 32

բացուեցաւ

կէս օր

49 35

Կ. Պօլիս 17 յուլիս.

Սօսիէի մէջ իրիկուն 6 25

« Գիտականութեան » 4 8

Կ. Պօլիս Պանդարի » 4 23

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

« Բարեփոխութեան » 9 5

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

ԵՐԵՎԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բ.

Նախընթաց յօդուածով մ' ազ-
գային երեսփոխանութեան ներկայ
պառակտեալ և ապագիւն վիճակն
և հետեւաբար իւր կողմն և պաշ-
տօնին պարտականութեանց ինչպէս
նաև ազգին պիտի յայտնէ և անհա-
րկեանց պատասխանելէ հետեւ ըլլալը
հաստատելով հիմնական վերահսկող-
ութեան մը կարօտ ըլլալը ցուցած
էինք, սահմանադրութեան ինչ ինչ
տրամադրութեանց վերաբերմուն-
թեամբ:

Երեսփոխանութիւնը՝ որ ազգին
ընդհանրութեան փոխանորդն է և
անոր կամքը ներկայացնելու պաշ-
տօնն ունի, իրօք տէր է այս հան-
դամանաց: Չնչք կարծելով՝ ընդհա-
կառակն, փոխանակ ազգին ընդհա-
նութիւնը ներկայացնելու անոր խիստ
սակաւ թիւ և ներքին մեղքով մէկ
աննշան մասին ներկայացուցին է իր
ընտրութեան եղանակով:

Այս թեւութեան առաջին պատ-
ճառն է Կ. Պօլիս երեսփոխանաց թա-
ղերու վրայ բաժնուիլ և մասն մասն
ընտրուիլ, որով շատ անգամ ձեռն-
հաս և փորձառու անձանց տեղ՝ ան-
փորձ և անձեռնհաս անձինք կ'ըն-
տրուին, որք ոչ կարծիք կրնան յայտ-
նել, վասն զի չունին, ոչ իրաց և
անձանց վրայ դատողութիւն կրնան
ընել, վասն զի ծանօթութիւն չունին,
ոչ ալ երեսփոխանական իրաւանց և
պարտեաց գործադիր կրնան ըլլալ,
վասն զի գաղափար չունին:

Կը ցուցնէ՝ բայց դժբաղդաբար
պարտաւորեալ ենք լսել, թէ ընդ-
դէմ և ի նպաստ միանգամայն քուէ

առող, երկու հակառակ կարծեաց
միանգամայն հաւանութիւն յայտ-
նող, այս կամ այն անձին թեւադ-
րութեան կամ ազգեցութեան հըռ-
դործիք եղող մեքենայ երեսփոխան-
ներ պակաս չեն մեր ընդհանուր ժո-
ղովոյ մէջ:

Այս կերպով՝ երեսփոխանութիւ-
նը փոխանակ ազգին կամայ ներկա-
յացուցին ըլլալու, քանի մը մար-
դոց կամայն և կրից ներկայացուցին
եղած է:

Ասոր հետեւնքն ուրիշ բան չը
կրնար ըլլալ, բայց միայն ներկայ
տեսլ վիճակը, որ երեսփոխանա-
կան վարչութեան և նոյն իսկ Սահ-
մանադրութեան յարգը կորուրդով
զաղգն յանկշտանութիւն և ի կո-
րուստ կառաւնորդէ:

Երեսփոխանական ընտրութեան
այս եղանակին թեւութիւնն այնչափ
զգալի չէր ըլլար թերեւս, եթէ սահմա-
նադրութեան տրամադրութիւնները
ճշգիւ գործադրուէին, եթէ ընտ-
րողութեան իրաւունք ունեցող ժո-
ղովուրդն իր պարտականութեանց
և իրաւանց տէր ըլլար, եթէ վար-
չութեան կողմէ այս մասին հարկ ե-
ղած միջոցներն ու գիւրութիւններն
ընծայուէին ընտրողաց:

Այս օրուան օրս երեք չորս հար-
իւր ընտրող ունեցող թաղերու մէջ
10, 12, 16, քուէով երեսփոխաններ
կ'ընտրուին, և այդ ընտրուելներն
ամբողջ թաղերու կողմէ ընտրուած
ազգային երեսփոխաններ կը ծան-
չուին: Ասիէ մեծ անտեղութիւն կըր-
նայ ըլլալ Սահմանադրականութիւն
է այս թէ ազգական խաղ: Եւ այս
խաղը խաղցողներն ինքզինքնին
Սահմանադրութեան ջերմ պաշտպան
և կէտ առ կէտ գործադիր կը հաշ-
կեն:

Սահմանադրութեան գործադիր
յանձնաժողովոյ անդամ ըլլալով թա-
ղերու մէջ նամակաւ քուէ ուղարկու
սովորութիւնը կը վերցնեն, որով քը-
ւէարկու ժողովուրդեան ամենամեծ
մասը տեղեկութիւն չունենալով՝ չը
կրնար քուէարկութեան մասնակցիլ
Հետեւաբար գործը քանի մ'անձանց
ձեռք կը մնայ, որք սրճարանաց
մէջ խորհուրդ քննելով 8—10 քուէ կը
գումարեն իրենց մէկ բարեկամին
կամ ընկերին վրայ, և ատր անու-
նը կը գրուի օրինակ որ ընտրութիւն,
և երեսփոխանական ժողովոյ վաւե-
րացմանը կը ներկայացուի առանց
քուէներուն թիւը ցուցուելու:

Այս կառավարման պէտք է վերջ
գտնէ: Պէտք է օրէնքն այնպիսի
վիճակի մէջ գնիլ կամ այն կերպով
գործադրել, որ իր նպատակին հաս-
նի. պէտք է երեսփոխանութիւնն
իր ներկայ պիտակ դիւրեքն հանել
և ազգին ճշմարիտ երեսփոխանու-
թիւնն ըլլալու վիճակի վերածել, որ-
պէս զի ժողովուրդեան կամայ և կարծ-
եաց ստոյգ թաղաման ըլլայ և անոր
համարուած ու վստահութիւնը վա-
շկել:

Ամեն. Ներսէս սրբազան՝ որ Սահ-
մանադրութեան անթերի գործադ-
րութեան հսկելու ուխտ ըրաւ, ա-
նոր տրամադրութիւնները ոչ թէ
խօսքով այլ արդեամբ պէտք է գոր-
ծադրէ, հանդերձ վերաքննութեան
յօդուածով, որ հինգ տարիէ ի վեր
գործադրուած չէ, և որոյ գործադ-
րութեան պէտքն ստիպողական կեր-
պիւղ զգալի եղած է այսօր:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂ. ԺՈՂՈՎՈՑ ԱԶԳ. ՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ազգային Բաղադական Ժողովոյ

Նկատելով որ 30 նոյեմբեր 1873 թը-
ռականաւ հրատարակած Պաշտօնա-
կան յայտարարութեամբ ըրած հը-
րաւերին հակառակ՝ ազգային լրա-
գիրներէն ոմանք կը շարունակեն
տակաւին Ազգ. երեսփոխանական
ժողովոյ, վարչութեան և Ազգ. Ե-
րեսփոխանաց և պաշտօնէից ոմանց
դէմ թշնամական և անարգական
կերպով խօսիլ:

Նկատելով որ փոխանակ ժողո-
վուրդը սիրոյ և խաղաղութեան
յորդորելու՝ յուզիչ հրատարակու-
թիւններով ազգին խաղաղութիւնը
կը վրդովեն:

Պարտ կը համարի ծանուցանել
ներկայ ազգարարութեամբ Մեծ.
խմբագրաց, որ այսուհետեւ միւս նոյն
ընթացքը շարունակող լրագիրն Ազգ.
վարչութեան դէմ իւր վրայ ծանր
պատասխանատուութիւն առած պի-
տի ըլլայ: հետեւաբար վարչութիւնն
ալ պիտի պարտաւորի անոր դէմ
պէտք եղած միջոցներու դիմել:

Իսկ անոնք որ Ազգ. պաշտօնա-
տարաց անձին դէմ ամբաստանու-
թիւն ունին և գատաւաւ կը խմբա-
րեն, կը հրաւիրուին իրենց ամբաս-
տանագիրը ներկայացնել վարչու-
թեան, և օրինական յայտանքը լր-
րացնելով դատաստանի մանկ յատ-
կապէս կարգեալ դատական մասնա-
ժողովին առջև:

17 յուլիս 1874

Ի գլխաց Ազգ. վարչութեան

Բաղադական Ժողովոյ

Ատենագիր Լատնագրաւ

Մ. ՄԱՍԻՒՈՆԵԱՆ Ս. ՄԱՍԻՒՈՆԵԱՆ

Իմաց կուտան մեղ թէ Եւսի
գուլի գուրը Ս. Յակոբայ վան-
քին սենեակներուն մէջ հինգ վեց
ամսէ ի վեր քանի մը Բողոքական
Մարմնակներու բնակելով եկեղե-
ցին գնացողներն իրենց սենեակ-
ները կը հրաւիրեն, և ձրի գրքեր
բաժնելով բողոքականութիւն կը քա-
րողեն եղեր:

Այս գայթակղական իրողութեան
վրայ, որ հիւանդանոցի տեսչութեան
ծանուցուեր բայց նկատողութեան
չէ տեսուեր, Ս. Պատրիարք հօր ու-
շադրութիւնը կը հրաւիրեն:

Կը լսենք թէ երկուշաբթի օրը
մայրաքաղաքի մէջ անտոյրադիր
յայտարարութիւն մը հրատարակ-
ւած ըլլալով, որոյ մէջ Ս. Փափագ-
եան, Բ. Ղազարոսեան, Թ. Պէկեան,
Ռ. Խօճասարեան Եփէնոսիներու և այ-
լոց դէմ նախատական ամբաստա-
նութիւններ կան եղեր, Պէկեան Ե-
փէնոսին յիշեալ յայտարարութիւնը
ցրուողը բռնելու ստիպանութեան
յանձնել է: Հոն յայտարարութեան
ուր տպուած ըլլալը հարցուելով,
ցրուողն յայտնել է թէ վէպիւր խա-
նը Թողլեան տպարանը տպուած է:

Երէկ, չորս հինգ մարդ, ինչպէս
նաև Պէկեան և Խօճասարեան Եփէն-
ոսիներն ոստիկանութեան դուռն եր-
թալով, առաջիններն յայտնել են
թէ յայտարարութիւնը հանդիս ի-
րենք են և թէ պատրաստ են անոր
մէջ գրուածներն հաստատել և բա-
ղդել են Որագրոյ մէջ տարիէ մ' ի
վեր տեսնուած հրատարակութեանց
և մասնաւորապէս անցեալ շաբաթ
ուրը

Թագաւորացի թիւան ապագայում...
Նախաձեռնելը՝ որոշ միւն է եղեր ֆին-
անսի խանի օտապաշխի Պապ մական-
ւանեալ Գրիգոր աղան, նորո ընկերն
երաշխատոր տալով արձակուեր են,
բայց Պէկեան և խօսաարեան էֆէն-
տիները՝ ժամանակն ուշ ըլլալուն չեն
կրցեր երաշխատոր գտնել, և թէ-
պէտ աշխատեր են հասկցնելու թէ
իրենք ազգային երեսփոխան են * ,
և իրենցմէ մին լրագրագետ ըլլա-
լով՝ արդէն երաշխատորեալ է, բայց
ոտտիկանութիւնը մտիկ չէ ըրեր ,
և զիրենք աշխատատեան ներքե
նկատելով՝ անպատճառ երաշխա-
տութիւն պահանջներ է . հոսկ ու-
քեմն Պապ Գրիգոր աղայի ընկերն
անոնց համար ալ երաշխատութիւն
տալով՝ թող արուեր են՝ կանչուած
ժամանակին ներկայանալու պայ-
մանաւ :

Խօսակցի տէր :

Հաճեցէք , սոյն երկուդիս Զեր պատ-
ուական Մատիւ լրագրոյ մէջ փոքրիկ տն-
կիւն մը շնորհել՝ յառաջագոյն ընդունե-
լով իմ խորին շնորհակալեաց հաւատարմը
Գալորցի պարզաբանութեան հան-
դիսին օրը, մինչդեռ րոյր ընկերակիցե-
րը ընդ որս և ես ուրախ զուարթ տե-
ղերնիս կեցած՝ մեր բարեբաղքը կ'երգե-
ինք , յանկարծ տեսնելով խորին տըրտ-
մութիւն մը մեզ պաշարեց , երբ լսեցինք
մեր անձնատէր և յառուկ խնամատար
սիրելի Տեառն , այն է իմեքեան էֆէն-
տինն հրաժարելու իր պաշտօնէն , ' ի Զու-
կեցերի դաշու համար , Զեմք կրնար լի-
ովին յայտնել թէ ո՞րչափ ցաւ և կսկիծ
ողգեց մեր սրտին , մանաւանդ այն վայր-
կեան, երբ բնական վրայէն երեսը գէտ ' ի
մեզ դարձուց , և Գերմանացի բանաստեղ-
ծը մէջ բերելով իւր վերջին հրաժեշտը կ'ու-
տար իր համայն աշակերտաց, որոնք տխուր
գէմքով ուշերնին նորա խօսքերուն դար-
ձուցած՝ երբեմն ի խորոց սրտէ՝ հառա-
չանքներ կ'արձակէին ըսելով իրարու . « Ո՛հ
մեր էֆէնտին կը հրաժարի ու կերթայ » :
Այս առթիւ իրեն լրագրոյն երախտա-
գէտ աշակերտ պարզ զգացի այս փոք-
րիկ ուղերձս իրեն ուղղել :

Մեծ տաղանդ և սիրելի տեսուչ էֆէն-
տին , դուք որ այցափ ժամանակէ ' ի վեր
ձեր լարի և վեհ սիրտը մեզ ցոյց տուիք ,
անխնայ օգնելով ինչ և քրտնաթոր աշխա-
տութիւնները թափեցիք զմեզ ազնուացը-
նելու և ազգին օգտակար անդամ ընե-
լու , չի խնայեցիք ձեր իմաստուն խրատ-
ները , որք մեզ համար մարդարտի հա-
տիկներ էին , ուստի կաղաչեմք , մի երկ-
բայց , ձեր յիշատակը ամեն երախտա-
գէտ աշակերտաց սրտերուն մէջ կենդա-
նի և անմահ է :

Դոյնակս շնորհանք ըսել թէ ձեր բա-
ցակցութեամբ մեր ընելիք կորուստը
միշտ պիտի օգնայինք՝ զմեզ յիշելով հա-
ռաչանք , եթէ դուք ձեզի պէս արժա-
նաւոր յաջորդ մը չ'իջողուիք մեզ , և եթէ
բարեջան խնամակալութիւն ալ այնքա-
նախաբանութիւնք չի կարգար . ուստի կը
փութամ զեղուն շնորհակալութիւնս ձեր
մեծութեան յայտնել հրապարակաւ , որ
մեզ անմիջեմար չէք թողուր : Երթաք
քարեաւ , սիրելի և բարեխնամ էֆէնտին ,
երկինք անշուշտ պիտի պահեն ձեր նախ-
տակը , որպէս զի խաղաղութեամբ վե-
րադառնալով հայ մանկան միմիկարէք :

Արդարեւ շատ կը ցանկայի մի քանի
տող ներքոյ յօրինել , բայց զիտնալով որ
ձեր գործն արդէն մեծ ներքոյ է ձեզ հա-
մար , աւելորդ համարեցայ :

Կաղաչեմք , որ որ երթաք՝ զմեզ չի
մոռնալ :

1874 յուլիս 17	Աշակերտ
Ի դպրոց Ն. Շահ.	Մ. Մ.
Ի խօսակցի	

* Եւրոպացուց մէջ ազգային երեւո-
ւորանքներն անոր նախարարի են :

ՄԱՍԻՍԻՍ

ՄԱՍԻՍԻՍ

Առանձին թարգման	Հօխ	7 1/4—7 1/2
Վրաստ. Պարսկ.		5—5 3/4
Պարսկ. Վրաց.	Մայիս	7 3/4—8 1/8
Բուլղ. լուսնաւած		
Բուլղ. Հոխ		—
Անտառու		42—43

ՄԱՍԻՍԻՍ

Վրաստան	Հօխ	5 1/4—6
Եօզդան	Էնկիւրի	6 1/4—6 1/2
Քառասույցալի		40—44
Բուլղ. սոյն (թիֆթիք) Էնկիւրի	Պր	43—44
	Բ. տեսակ	35—36
	Պէյպաղարի Բասթ.	42—43
	Վան եւ այլն	48—92
Մորթ սոյն	1. 1. 1	1. 1. 1
Գաւին զոյգը	48—20	

ՄԱՍԻՍԻՍ

Պրուսայի	Հօխ	—
Բաքու	Կէյ	160—190
Պարսկ. Վրաց.	Փր.	25—32

ՄԱՍԻՍԻՍ

Պրուսայի Վրաց.	Հօխ	—
Էտրիւն	Վրաց.	45—50
Մակոմ		25—35

ՄԱՍԻՍԻՍ

Կեսարիա Էնկիւրի	Հօ.	43 1/2—44
Իսթրիլի	Թօզալի	40—40 1/4
Գաղի իսթ (թիֆթիք)		22—30
Կանեկի Սնատ.		4—4 1/4
Արիօն ա. տեսակ		405—410
	Վար	390—395
Կոստանտ.	Էրի	34—36
Սուսամ.	Օխ.	3 3/4—4 1/4
Անիստն Բրիտի.	Օխ	6
	Բուլղ.	4—5
	Սնատ.	3 1/2—4
Քեման (թիֆթիք)		4 1/2—5 1/2
Չէթ Միտիլի և Ատրամիթ	Հօխ.	5 1/2—5 3/4

ՄԱՍԻՍԻՍ

Կիրիտ	Հօխ.	6—6 1/4
Քիտ		8—8 1/2
Մուտանեա		—
Գուհաւ.	Վրաց.	6 5/8—7
Օճաւ Գանտիա	Հօխ.	5
	Հանիա	4 1/2
	Բէթիֆ	4 3/4
	Միտիլի	4—4 3/4

ՄԱՍԻՍԻՍ

Խաչիէ Բիւ	Ա. տես.	100 Օխ. 1480—1600
	Բ.	4320—1420
	Գ.	4450—1420
	Ենկիւրի	45—46
Շաքար փոշի	Հոխ.	226—227
	Գաղ.	228
	Գլուխ	250
	3	232—235

ՄԱՍԻՍԻՍ

Պարսկ. Վ. և Բ. տես.	Օխ.	9 3/4—10 1/4
Միտիլի (գարնիֆիլ)		24—22
Խուշիկ	Կենդ.	200—250
Լեզակ (չիլիտ)	Պէնկ.	420—430
	Մարթ.	50—70

ՄԱՍԻՍԻՍ

Ուրդան կարմիր (գլուխ)		42—46
Բէթիֆ (կաղ) Ամեր.	սնտ.	58—60
Սրարմաշթ ըստ տես.		74—112
	Ապակի	24—22
Չայ Գոնիօ	Հօխ.	20—25
	Բէթթօ ծաղիկ	45—400
Բրիւն ձէնով	400. Էր.	47—47 1/2
	Հնդկ.	482—485
	Երկրորդ.	3 1/2—4
Ռոմ	Սնդ.	7 3/4
	Ամեր. Թրիֆտ	9 1/2—11
Կարաղ	Էր Սիլիւր	13 1/2—14
	Թրիֆտ և Բուլ.	—

ՄԱՍԻՍԻՍ

Ճարսլ Բուս.	Հօխ.	7 1/2—8
	Բուլղ.	8 1/2—9
Խաղկար Ա. տես.		38—40
	Բ.	34—35

ՄԱՍԻՍԻՍ

Երկաթ Թրիֆտ սնտուկ		220—
Չողաձե	Կենդ.	79—84
Բեւեռու		455—460
Տախտակ		420—430
Շիլի		15—
Պրիւն Անդ.	Հօխ.	45 1/2
Ձիւք	400	406—407
Անագ	Կենդ.	690—700
Կարաղ տախ.	և Խաղ.	145—160

ՄԱՍԻՍԻՍ

Թանաք (թիֆթիք) 2 սնտ.	345—350	400
Գարնիֆտ Ն. 43/48 30. Էր.	90—91	

ՄԱՍԻՍԻՍ

Յորեն կարծր.	Աղալի Էր.	40—42
	Խոմիլի	41—42
Կիրքա Վալի		38—44
	Գանուր	36—38
Կարծր.	Պաղլի.	38—39
	Ռոտոմ. Սնդ.	39—40
Յորեն կարծր.	Գանուր	32—36
	Բուլղ.	34—36
Երկաթաքար.	Գանուր	47—48
	Բոթի.	47—48
	Բուլղ.	—
Գարի.	Գանուր	43 1/2—46 1/2
	Բուլղ.	46 1/2—47
Վարսակ (Էր.) Անտ.		—
	Բուլղ.	43—44
Համար (չափաւոր)		48—20

ՄԱՍԻՍԻՍ

Օտկա Ա. տես.	60 Հօխ.	160—164
	Բ.	150—156
	Գ.	148—150
Խարայ. ըստ		405—460
Կալաց Վ.		430—
	Բ.	147—125
Բնիկ Ա.	420 Հօխ.	300—305
	Բ.	250—295

ՄԱՍԻՍԻՍ

Մահուտի		
Թ.	5—7	7—7 5/8
Մէքիքան	4—8	8—
Լոնկ Գլոթ	3—6	7 3/8
	6 1/2—7 1/2	7 1/8—7 3/4
	8—12	7—7 1/8
Բանդակ մանած		
Էքսթրա Ն.	8/14 լիւ.	56—72
Վաթիք		50—53
Էքսթրա	46/24	68—88
Վաթիք		63—68

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՆՈՐԱՏԻՊ ՄԱՍԻՍԻՍ

ՍՏՈՒԵՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԲԵՐԹՈՒՄԻ

Ի խօսքէ Երեւանի Եւրոպայի Նախարար

Գեր. Խորեն սրբազանին բանաս-
տեղծական հանձնարը ոչ միայն մեր
ազգին՝ այլ եւ օտար ազգաց ալ քա-
ջածանօթ է . Վարդենիք ու Բնար
Պանդիտին իւր քերթածները դա-
րուա Հոյ գրականութեան ամենէն
շանաւոր գործերէն ըլլալը կ'վկայեն
բանասէրք :

Այն հատորներուն գտած սիրա-
լիր ընդունելութեան քաջաբերած
մեք ալ իրաւաբեցանք հրատարա-
կել զի զեցիկ ապագայութեամբ ու ըն-
տիր թղթով Ստուերք Հայկականք ,
որ աշխարհագրաւ լեզուով ըլլալով ,
ու նիւթին ալ բոլորովին ազգային ,
մեծ յոյս ունինք որ առաջիններէն
ալ աւելի տխրածի պիտի ըլլան , ի-
րենց տեսչ ու իրաւաստան լեզ-
ուովն ու սրտաշարժ ու վառվառն
ոճովը :

Մեծ. Ռուսներուն էֆէնտին այս
գրքին մէջի քանի մը երգերը կար-
գալով , վկայած է թէ արցունքը
չէ կրցեր բռնել , Ու Հայկ անունով
երգին համար ալ ըսած է թէ « Հայր
Արեւին Հայկ դիպաղներդ ու թեմէն
շատ աւելի կարծէ :

Ստուերք կ'ձայնար մեր քով ,
Գրին է կէս արժայի մէջիտ ,
Գալաֆեան եղբարք
Գրաւորածք և Տպագրութք

ՆՈՐԱՏԻՍ ԶԵՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԵՏԱԿԱՆ

Աշխարհի այլ եւ այլ մասերուն
մասնաւոր եւրոպայի մէջ վերջին
տարիներէս պատահած քաղաքական
փոփոխութիւններն՝ աշխարհագրա-

թեան նոր դասադրքի մը պէտքն
զգալի ըրած էին :
Արդայ հեղինակն այս պէտքը լը-
ցնելէ դաւժ թուրքիւր վրայ ալ ըն-
դարձակօրէն խօսած է , որ մեր աղ-
գայնոց մեծ մասին բնակած երկիրն
ըլլալով առաւել ծանօթութեան ար-
ժանի է :

Կը գտնուի Մէրճանը Պաղտատար
աղայի գրատունը եւ այլ գրաւորա-
ւոց քով : Գին 2 1/2 ֆրանք :

ԾԱՆՈԹՅՈՒՆ

Մեր յարգոյ բաժանորդներէն մին
Բուլղիկ երկրորդական եւ Պուրէշի
վիճակահանութեան հետեւեալ բաժ-
նեթուղթերը կորուսած ըլլալով : Կը
խնդրուի որ գտնուող լրագրոյս գրա-
սենակը բերէ եւ լրագրոյս իմաստը
յանձնելով հինգ լիւր վարձք ընդունի :
Եթէ չբերէ , պէտքէ դիտնայ որ պէտք
կը տեսնուի իմաց արուած ըլլալով ,
որոյ ձեռք որ գտնուի՝ պիտի դրաւ-
ւին եւ գտնուողն օգուտ մը չպիտի ու-
նենան :

Ահաւասիկ յիշեալ բաժնեթղթի
թիւերը :

Բուլղիկ երկրորդական բաժնեթղթի

4916375	4049325	622880	425607
Պուրէշի վիճակահանութեան բաժնեթ- ղթի			
Սէր	6324	Թիւ	30
	4774		96
	5883		24
	5842		43
	5757		29

Ի Լ Ա Ն

Պայազիտ մէյտանընտա քեպիւն
միտաֆիրմանի տաքերին ինքեհ
չէհրէյէն իւչէր պին զուշա օլարադ
պիր սէնէլիլին իսթիճարէ թալիպ
զուհուր իթմիշ օլուպ , իշ պու թէ-
մուղը Բուլղիկ երկրորդական ինք
թէսի կիւնիւ պիլ միւզայէտէ դարա-
րը գալթիս վիրիլէն ինքեհ , տահա
զիտաւ քիւր իլէ իսթիճարին թա-
լիպ օլարալըն եէվմի մէջըլարտէ
Տարը Շուրայի տաքերին էլէլէլէլի
16 թէմուղ 1874
Պապը Սէրապէրի :

Պէշ դաւաճը քէպիւր Գալթիս
մեհի իլիլ , տահա 30000 , ֆի վարա
105 :

Պէշ դաւաճը սաղիր Գալթիս
նի իլիլ , տահա 30000 , ֆի վարա 55 :
Սէքիլ գաւաճը Թրէնիլ իլիլ :
տահա 1000 ֆի 45 վարա :

Գըննալ թօլ 100 , պէհէր թօլու
ֆի 135 վարա :

Տէօրթ գաւաճը Գալթիս
փի , տահա 1000 , ֆի 45 վարա :

Քէչի տէրիս տահա 5000 , ֆի պէ-
հէր 17 1/2 :

Չատր իլին փառաւքտան մամուլ
դաւալ վէ իլիլ սալիլ , դըյէ 40
000 , ֆի պէհէր դըյէ 26 :

Ասաքիլ Շահանէ Մայիլայ ֆալա-
րիկաւքըլա տէպաղլանէ վէ էյալի-
սէխանէ անպարարընա լուղու մի
լուպ միւնադասայէ դընքան պալա-
տէ մուհարրէր եէտի գալթի էլէն
ֆիւթըլ մուրադգալթիլի վէճիլ
թալիպլէրի էօհաթիլնալ օլուպ իլի-
լէրին թէմուղ իսթիճարին օն
ալթըն-
ըն սալը վէ քէչի տէրիսին օն եէ-
սիլնի չէհարչէնպիլ վէ փառաւքտ
լաք վէ սալիլէն օն սէքիլնիլ
էլէնչէնպիլ կիւնիւ դարալը դալթի-
լէրի ինքա օլուաճաղընտան , տահ
աշաղը ֆիւթըլ իլիլ իլիլ իլիլ մէյ-
լիպ օլարալըն եէվմի մէջըլարտէ
Տա-
րը Շուրայի տաքերին էլէլէլէլի
11 թէմուղ 1874 Պապը Սէրապէրի

